

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Specvlvm Privilegiorum Regularivm In Commvni

Pedro <de los Angeles>

Coloniæ Agrippinæ, 1681

Punctum I. Qualiter lapsu temporis, cessatione causæ finalis, &
renuntiatione cesset privilegium?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61715](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61715)

ma, & modo fieri soleat? numer. 68.

PUNCT. VIII. An per confirmationem privilegiorum unius Ordinis, aliorum privilegia confirmata maneant, qui cum illo communicant in privilegiis? num. 76.

PUNCTUM I.

Qualiter lapsu temporis, cessatione causa finalis, & renuntiatione cesset privilegium?

Per temporis lapsum quando privilegium cesset.

1. **Q**UANDO privilegium conceditur pro tempore determinato, hoc ipso, quod tempus illud prætereat, cessat ipso facto privilegium: quia solum pro eo tempore fuit animus concedentis, illud conferre. Quando verò privilegium absolute conceditur, nulla temporis facta determinatione, nisi oppositum ex materia privilegii, vel ex aliis circumstantiis de mente concedentis constet, nullo temporis lapsu deperditur; sed semper durat, quousque legitime revocetur; vel contra illud modo dicendo *puncto sequenti* præscribatur, ut est communis sententia Doctorum, nisi temporis lapsu conditio cesset, sub qua fuit concessum privilegium: quia tunc jam constat de mente concedentis, quæ alligata fuit illi conditioni, qua proinde cessante, privilegium cessat; sicut qualibet alia gratia, donatio, vel obligatio sub conditione suscepta, conditione

non apposta, penitus evanescent.

2. Sed in hoc est notandum, quòd conditio apposta privilegio, potest se tenere, vel ex parte concessionis, & tunc solum in fieri, non in conservari, dependet privilegium à conditione: proindeque si quando concessum fuit, adfuit conditio, valet privilegium: cuius valor non deperditur, per hoc, quòd postea res mutantur. Ut si Princeps dicat: *Concedo tibi privilegium, si Episcopus consentiat.* Semel isto consentiente, etiam si postea ipse, vel ejus Successor non consentiat, non infringitur privilegium; quod solum in fieri à consensu Episcopi dependebat. Vel potest conditio se tenere ex parte privilegii; quia privilegium ipsum annectitur conditioni; & tunc tam in fieri, quam in conservari à conditionibus pendet; Quaproinde deficiente, privilegium corrumpitur: ut privilegium concessum si fueris religiosus, si in habitu clericali incesseris, si pueros docueris, &c. Et potest se tenere conditio ex parte usus privilegii; & tunc deficiente conditione, non amittitur privilegium secundum suum esse, seu secundum facultatem, quam confert; sed ejus usus suspenditur, quando conditio non apponitur; & si postea apponatur, reddit quod contingit in conditionibus, quæ varietatem communiter accipiunt. Ut si Pontifex tibi concedat privilegium, ut possis ministrare sacramenta, non solvere decimas, concionari, &c. consentiente Episcopo; privilegium non annectitur illi conditioni quoad facultatem, quam præbet; sed quoad usum: & proinde

Quando non appositio conditionis privilegium suspendat, vel destruat?

non poteris uti illo, Episcopo non consentiente, & sic quoties non adest consensus Episcopi, usus privilegii est suspensus; si verò postea consentiat, redit usus, & sic illo uti liberè poteris. Palaus tom. 1. tract. 3. de leg. disp. 4. punct. 14. n. 3. Suar. de legibus, lib. 8. cap. 9. num. 5.

Cessetne privilegium cessante causa finali con-cessio-nis?

3. Sed modò inquirens, an cessante causa finali motiva privilegii, cesset ipsum privilegium? § Plura diximus circa hanc quæstionem tom. 2. tract. 9. de matrim. c. 14. à n. 27. & tom. 3. tract. 11. de legibus, cap. 5. punct. 8. §. 1. agentes de dispensatione (de qua idem iudicium, ac de privilegiis, quoad hoc esse faciendum, omnes docent.) Ubi duplicem sententiam retulimus; aliam asserentem cessare privilegium, aut dispensationem, hoc ipso, quòd cesset in totum causa finalis motiva; quia iudicant Authores illius semper talem dispensationem, aut privilegium, sub tacita conditione durationis causæ finalis concedi. Plures Authores pro ista sententia locis citatis dedimus, ubi amplexati sumus, & modò amplectimur sententiam negantem in tali casu cessare privilegium, aut dispensationem, si absolutè concessa sunt. Tum quia non semper dantur sub conditione, nec sunt privilegia conditionata, sed absoluta, absolutèque impensa. Tum etiam quia hoc ipso, quòd Pontifex absolutè concedat dispensationem, aut privilegium ad aliquid omittendum, v. g. cessat obligatio legis respectu privilegiati: ergò ut de novo illum obliget, debet de novo lex reproducta: quod nisi per actum legis-

latoris novum, non efficitur. Sic Authores utroque loco adducti. Quod intelligitur, quando dispensatio, aut privilegium absolutè conceditur absque aliqua limitatione, conditione, aut restrictione. Quando autem censetur absolutè concedi, quando sub tacita conditione, regulam tradidimus loco citato de legibus.

4. Et hinc deducitur quid dicendum sit ad illam quæstionem, an privilegium, vel dispensatio ad aliquid agendum, vel non agendum, cesset unico actu? § Respondetur negativè, juxta dicta tract. 11. cap. 5. num. 94. Quòd non cessat privilegium, aut dispensatio, si absolutè concedatur, per unum vel alium actum. Ut si aliquis obtinuerit dispensationem in voto castitatis, aut Religionis, ad contrahendum matrimonium: non cessat dispensatio per unum, vel aliud matrimoniū contractum. Si privilegium ad non jejunandum, non abstinendum à carnibus, non recitandum Officium divinum; non cessat dispensatio, per unum, vel alterum actum: sed durat quamdiu causa dispensationis durat: quia quando dispensatio, aut privilegium pro uno actu conceditur, hoc exprimitur dicendo: *pro hac vice, semel tantum in vita, &c.* ergo quando non apponuntur dictæ limitationes, & privilegium absolutè, & sine limitatione conceditur: pro omnibus actibus concessum iudicatur. Sic præter ibi citatos. Bassæus verb. privileg. 3. num. 7. Suarez lib. 8. c. 29. num. 8. Palaus tom. 1. tract. 3. de leg. disp. 4. punct. 4. num. 8. § Sed dicta intelliguntur nisi ex circumstantiis colligatur privile-

le.

legium, aut dispensationem concedi solum pro casu determinato: ut si petas dispensationem in voto castitatis, ad contrahendum matrimonium cum foemina à te deflorata; illa mortua, non poteris contrahere cum alia. Et idem est, quando ex stylo, vel ex usu communi, & acceptatione Doctorum dispensatio, aut privilegium cum limitatione ad casum particularem, censetur concedi: ut si petas dispensationem ad contrahendum cum consanguinea, tantum cum una intelligenda est; qua mortua non poteris cum alia contrahere. Alia exempla dedimus loco cit. & qui plura voluerit videre, adeat Castrum Palaum loco proxime adducto.

Cedere privilegii non potest, nisi qui illorum Dominus existit.

5. Inquires secundò: Qualiter per renuntiationem cesset privilegium? § Quod diximus de dispensatione *tr. 11. de legibus, cap. 5. n. 100.* idem sentiendum est de privilegio. Quod si fuerit concessum in favorem alicujus Communitatis, non possunt particulares illius, illi renuntiare. Si in favorem alicujus Provinciae, non possunt renuntiare particulares conventus illius, imò nec tota Provincia conjuncta poterit privilegiis in favorem totius Ordinis concessis: quia solum ille, cujus est privilegium, & qui habet dominium illius, illi cedere potest. Nec in praedictum aliorum poterit particularis privilegio renuntiare: ut *capite precedent, num. 11.* diximus: & de privilegio Canonis, & fori, cui non possunt Clerici particulares renuntiare, omnes dicunt. Poterit tamen Capitulum Generale, quod totam Religionem repraesentat,

(vel qui ad hoc suas vices habuerit) renuntiare privilegiis ipsi Religioni, vel directè, vel per communicationem concessis, quia semper praesumitur, quòd in majus bonum Religionis renuntiabit. Et datur ad hoc privilegium Leonis X. quod refertur in *compendio privilegiorum, verbo Generalis, §. 24.* & privilegiis alicui particulari Provinciae concessis, in quibus non communicant aliae, poterit Provincialis cum suo Capitulo Provinciali, renuntiare: ex Bulla Alexandri IV. incipiente: *Mente sollicita.* Et alia Honorii IV. pro Dominicanis, & alia Julii II. pro Minimis, quibus aliae Religiones communicantes participant. Tum etiam Priores locales, cum suis Capitulis possunt cedere illis privilegiis, quae sui Conventus privativè participant absque communicatione aliorum, *ex capite primo, & tertio, de pactis in 6.* uti asserit Bordonus *tom. secundo, parte secunda, resolutione 52. numero 109.* N. Frater Petrus ab Angelis in *specul. privileg. disputatione tertia, sectione prima, numero quarto.* Quia talia privilegia sunt quasi personalia, & propria illius Conventus, vel Provinciae: & sic si congregantur in suis Capitulis, poterunt liberè renuntiare illis.

6. Sed quilibet particularis renuntiare potest personalibus privilegiis, quae sunt propria illius: quorum renuntiatio aliis non infert praedictum, juxta dicta *cap. precedent, n. 11.* Quia unusquisque cedere potest favoribus sibi collatis; & illi liberum est juri suo renuntiare: ut probant *textus leg. s. 14.*

Particularibus privilegiis possunt particulares renuntiare, ac

cedente
consensu
superio-
ris.

si iudex 24 ff. de Minoribus, c. Titius 39. cap. ad Apostolicam, de Regularibus. Et intelliguntur de privilegio, quod habet tractum successivum: ut facultas ad eligendum Confessorem, ad non solvendas decimas, &c. vel de eo, quod effectum habet in futurum: ut dispensatio ad contrahendum matrimonium; non de illo quod habet effectum momentaneum, & statim operatur, ac obtentum est, ut dispensatio in irregularitate, absolutio à censuris, cui postquam obtentum est, nemo potest renunciare, cum jam sit consequutum suum effectum. Bassæus in floribus verb. privileg. 3. numer. 6. § Sed ut diximus loco citato de legibus, num. 101. ut renunciatio privilegii, aut dispensationis sit valida, & consummata, debet acceptari ab illo, qui tale privilegium, vel dispensationem impertitus fuit; aliter non erit valida, & privilegium, aut dispensatio manebunt in suo robore. Tum: quia dum dispensator, vel privilegium concedens non acceptat renuntiationem, perseverat in voluntate dispensandi, vel privilegiandi; quæ est quasi continuata, & prorogata dispensatio, & privilegii concessio. Tum etiam: quia res, per quas causas nascitur, per easdem dissolvitur: sed privilegium originem ducit à Principe, acceptante privilegiato: ergo ut cesset, debet à privilegiato incipere, & in acceptance renuntiationis à Principe facta, consummari. Sic præter ibi citatos, Bassæus num. 6 Sanch. lib. 8. de matrim. disp. 32. nu. 2. Antonius à Spiritu sancto in direct. Regul. tract. 1. disp. 1. sect. 7. n. 229. Pa-

laus tom. 1. tract. 3. disp. 4. punct. 17. n. 6 Petr. ab Angel. in specul. disp. 3. sect. 1. n. 5. Pellizz. tract. 8. c. 1. sect. 5. q. 7. nu. 107. Bordon. tom. 2. resol. 52. n. 109. § Ex quo sequitur; quod si renuntians privilegium ante acceptance non cedentis, mutet voluntatem, gaudet privilegio, ac si nunquam concessio fecisset: quia talis concessio ante concedentis illud acceptance non vim non habet. Unde si aliquis Confessarius (inquit Bordon.) tædio affectus, vel ob multitudinem penitentium, vel ob aliam causam, facultatem audiendi confessiones, quam habebat ab Episcopo in scriptis, portigat suo Superiori, vel eam laceret coram Ipso, protestando se amplius nolle illud munus exercere; sed omnino renuntiare tali facultati: Si postea penitentia ductus sponte, vel ex obedientia sui Prælati, velit ad tale munus voluntarie redire poterit: quia illa non fuit perfecta renuntiatione; cum desiderata fuerit acceptatio Episcopi, vel Papæ, qui talem facultatem concessit.

7. Sed notandum est dictam acceptance Superioris posse bifariam fieri. Vel ab homine: ut quando renuntiatione acceptatur à Principe, privilegium concedente. Vel à jure: ut quando sunt jura vel privilegia concessa à Principe pactandi, vel renuntandi; quia tunc in ipso jure, vel concessione talis facultatis, includitur Principis voluntas acceptandi, & ipsa acceptatio: unde nulla alia requiritur. Quare illi de quibus diximus n. 5. posse vel ex jure, vel ex privilegio, privilegiis renuntiare, ob specia-

Qualis acceptatio Principis requiritur, ut privilegium per renuntiationem cesset?

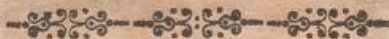
lem

lem potestatem, quam vel à jure, vel à Principe recipiunt, si de facto renuntiant; valet renuntiatio, nulla alia expectata concedentis acceptatione: nec possunt amplius frui tali privilegio, nisi de novo eis concedatur. Et idem est de illis, qui dispositione juris amittunt privilegia, vel per temporis præscriptionem, vel per factam renuntiationem, inclusam in usu contrario (de quo latè puncto sequenti) qui non indigent Pontificis acceptatione: quia ab ipso jure conceditur facultas acceptandi talem renuntiationem, à tertio læso per privilegium, vel à tertio præscribente. Pelliz. q. 7. n. 108. Bordon. resol. 52. n. 117. Antonius à Spiritu sancto sect. 7. n. 129. Petrus ab Angelis sect. 1. n. 6. & sect. 2. num. 18. Suarez c. 35. n. 5. § Quod intelligendum est de illis, qui specialem habent à jure vel privilegio facultatem renuntiandi; non de his, qui personalibus privilegiis, aut facultatibus renuntiare possunt: quorum renuntiatio non valet, nisi accedente Superioris concedentis privilegium, acceptatione, ut diximus num. præced.

Quis renuntiationem acceptare possit?

8. Est ergo facienda renuntiatio in manibus Superioris (qui concessit privilegium) illam acceptantis. Unde facta in manibus non habentis ejus ad hoc potestatem, nulla est, cap. demique 6. q. 3. cap. admonet. de renunt. Et cum sit odiosa, est strictè interpretanda; ita ut nisi ad expressa non extendatur: & sic non extenditur etiam ad casum similem, & multo minus ad diversum. Rota volum. 1. decis. 664. n. 8. & volum. 2. decis. 242. n. 4. & cum

alijs Bordon. resol. 52. n. 114. Veruna est quod renuntians intelligitur renuntiare omnibus, quæ ex illa renuntiatione sequuntur, & etiam omnibus coherentibus, cap. si quis sacerdotem, dist. 81. cap. si quis Episcopus, q. 1. cap. Nullus Primas q. 2. In dubio autem, an renuntiaverit, vel non? non præsumitur renuntiasse, cum renuntiare juri suo de facili, nullus præsumatur: nisi prorsus liberè, & absolute aliqua causa contrarium operetur, c. 5. de renunt. cum glossa ibi verb. volueris.

PUNCTUM II.

Qualiter per non usum, vel per contrarium usum, vel per abusum deperdatur privilegium?

9. **U**T clarius in hoc puncto procedamus, quod propter multipliciter opinionum non parum est implexum, illud in diversos §§. dividemus. In primo quæ certa sunt apud omnes proponemus. In secundo diversas assertiones, omittis aliorum placitis declarabimus. Et in tertio illationes, quæ ex dictis inferuntur deducemus.

§. I.

Certa apud Authores circa præsentem materiam proponuntur.

IN primis supponendum est ut certum, & ut principium generale
 Per non usum, hujus

Xx